

**UNIVERSITAT POMPEU FABRA
FACULTAT DE DRET**

**PLA DOCENT DE L'ASSIGNATURA
"PROPIETAT I DRETS REALS"**

PLA DOCENT

Dades descriptives de l'assignatura
--

Títulació: GRAU EN DRET

Codi Estudi: 3312

Nom de l'assignatura: "Propietat i Drets Reals"

Codi assignatura: 20993

Curs: Segon

Trimestre: Segon

Nombre de crèdits ECTS: 5 crèdits

Hores dedicació estudiant: 125 hores

Llengua o llengües de docència: Català (grups 1, 2 i 3) i Castellà (grup 4, subgrups 401 a 402)

Àrea de Coneixement: Dret civil (Departament de Dret)

Professor/s:

1. Professors coordinadors dels Grups:

- Josep Santdiumenge Farré

2. Professorat de l'assignatura:

2.1. Sessions de Grup:

G1: Antoni Rubí Puig
G2: Josep Santdiumenge Farré
G3: Rosa Milà Rafel
G4: Josep Santdiumenge Farré

2.2. Sessions de Subgrup:

SG 101: Joan Egea Fernández
SG 102: Ariadna Aguilera Rull
SG 103: Ariadna Aguilera Rull
SG 104: Ariadna Aguilera Rull

SG 201: Laura Alascio Carrasco
SG 202: Laura Alascio Carrasco
SG 203: Ariadna Aguilera Rull
SG 204: Ariadna Aguilera Rull

SG 301: Òscar Figueres Fortuna
SG 302: Òscar Figueres Fortuna
SG 303: Òscar Figueres Fortuna

SG 401: Josep Santdiumenge Farré
SG 402: Òscar Figueres Fortuna
SG 403: Òscar Figueres Fortuna
SG 404: Josep Santdiumenge Farré

1. Presentació de l'assignatura

1. Introducció

L'objecte d'aquesta assignatura és l'estudi de la propietat i de la resta de drets reals. El concepte de 'dret real' és fruit d'una generalització. Amb el transcurs del temps i el desenvolupament de les tècniques productives i econòmiques, han anat sorgint diverses manifestacions de la relació jurídica entre l'individu i els béns que fa servir. Així, de forma progressiva, han anat sorgint la propietat, l'usdefruit, la hipoteca, etc.

És comú a totes elles la pretensió de resoldre els conflictes d'interessos sorgits amb motiu de la titularitat, gaudi i ús de béns econòmics. La categoria de 'drets reals' a la que es dedica aquesta assignatura neix a partir de certs elements comuns a totes aquelles situacions. La distribució de les classes que descriu aquest pla docent és un intent de mostrar a l'alumne l'evolució dels anomenats 'drets reals', els problemes que han motivat l'aparició de cadascun d'ells i el règim jurídic que resulta d'aplicació.

L'explicació dels temes que formen part del programa de l'assignatura, eix vertebrador del seu pla docent, seran el punt de partida de la feina que l'alumne haurà de desenvolupar pel seu compte per tal d'adquirir els coneixements dels quals serà avaluat. Per tant, s'aconsella a l'alumne que sigui especialment diligent en l'acompliment de les tasques de treball personal que es recomanen en aquest pla docent i d'altres que puguin ser suggerides durant les sessions teòriques i pràctiques de l'assignatura. En definitiva, és fonamental que l'alumne conegui els materials que es proposen com a complementaris de les explicacions que pugui rebre a l'aula.

Per a aquesta tasca, es pressuposa el coneixement de les categories conceptuals i de les institucions explicades en assignatures anteriors de Dret Civil. En concret, el Dret Civil I, dedicat a la part general, i, d'una forma molt especial, el Dret Civil II, dedicat a l'estudi de les obligacions i els contractes, ja que el concepte de dret real es contraposa sovint a la protecció i el règim dels anomenats drets de crèdit.

2. Orientacions generals

L'assignatura "Propietat i Drets Reals" no només presenta instruments conceptuals i materials normatius bàsics per a l'estructura jurídica del dret civil, sinó que també du a terme una funció propedèutica rellevant per a la resta de matèries de Dret privat. D'una banda, els continguts constitueixen la base del dret immobiliari, però també tenen una estreta relació, fins i tot, amb el del Dret Públic, per exemple en el dret urbanístic, que s'imparteixen en cursos posteriors del Grau en Dret. Des d'aquesta perspectiva, l'assimilació per part de l'estudiant de les formes de raonament, i la comprensió de les nocions i instruments conceptuals que es presenten al llarg de l'assignatura, constitueixen les fites essencials per a la consecució dels objectius formatius que es persegueixen.

2. Competències a assolir en l'assignatura

1. Competències i habilitats

S'adquiriran les habilitats a un nivell suficient per a identificar i resoldre els conflictes jurídics derivats de les relacions jurídiques entre particulars derivades de la tinença dels béns, de la constitució de drets reals limitats sobre els béns, ja sigui amb finalitats d'ús o de garantia, i per últim s'adquiriran coneixements sobre la seguretat preventiva i el funcionament del Registre de la propietat i de béns mobles. Les competències generals i específiques que es treballaran en l'assignatura són les següents:

A. Competències generals o transversals a assolir

Es tracta de competències genèriques relacionades amb les habilitats cognitives, capacitats metodològiques, habilitats tecnològiques i habilitats lingüístiques i comunicatives.

L'assignatura té per objectiu el desenvolupament a un nivell bàsic de les següents competències transversals pròpies del Grau en Dret:

a) Competències sistèmiques

- Adquisició de coneixements generals bàsics
- Capacitat per a l'aprenentatge autònom
- Sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica

b) Competències instrumentals

- Capacitat d'estructurar i processar informació
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi
- Expressió oral i escrita
- Argumentació jurídica
- Capacitat per a la resolució de problemes

B. Competències específiques de l'assignatura

Es tracta del conjunt de tècniques, habilitats aplicables a l'àmbit jurídic en general i a l'àmbit disciplinar de l'assignatura.

L'assignatura té per objectiu el desenvolupament a un nivell bàsic de les següents competències específiques:

- Entendre l'aplicació de les normes jurídiques de Dret privat i les seves conseqüències sobre les posicions subjectives dels individus i les titularitats sobre els béns i drets de naturalesa patrimonial
- Sintetitzar el contingut de les normes jurídiques aplicables, els instruments jurídics i aplicar-les a qüestions relatives a aquest àmbit.
- Sintetitzar el contingut de les normes relatives al dret de propietat, a la possessió i els drets reals limitats, així com explicar les diferents funcions que compleixen els contractes en aquest àmbit, a partir d'exemples didàctics i de casos pràctics rellevants.
- Valorar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Capacitat per l'ús de les diverses fonts jurídiques.
- Reconèixer i expressar els coneixements bàsics per a l'argumentació jurídica.
- Reconèixer les principals institucions de Dret públic i privat.

En síntesi, es tracta de d'adquirir:

- la capacitat per a situar la matèria i les seves fonts legals (estatals i catalanes).
- la capacitat per a analitzar i aplicar les normes civils relatives a la propietat i als drets reals.

2. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

A. Objectius conceptuals

Al final de l'aprenentatge, l'estudiant ha de:

- conèixer la regulació bàsica dels drets reals, entenent el seu paper central en el conjunt de l'ordenament jurídic i el conjunt de circumstàncies que tenen transcendència jurídica. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom; resolució de problemes i sensibilitat cap a temes de la realitat social*.
- conèixer la tipologia (drets reals de gaudi, d'adquisició preferent i de garantia), característiques i funcions dels drets reals en els ordenaments català i espanyol. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi i aprenentatge autònom*.
- conèixer els diferents modes d'adquisició i extinció dels drets reals. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom; resolució de problemes i sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica*.

- conèixer les facultats que caracteritzen el dret de propietat, els instruments per a la protecció d'aquest dret i les seves possibles limitacions. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom; resolució de problemes i sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica*.
- conèixer la regulació específica de la propietat intel·lectual. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom; resolució de problemes i sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica*.
- conèixer les principals característiques de la regulació de les situacions de comunitat o cotitularitat sobre els béns i de la propietat horitzontal. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom*.
- conèixer quins són els instruments de publicitat dels drets sobre els béns i com s'organitza el Registre de la Propietat. Aquest objectiu es vincula amb les competències *Capacitat d'anàlisi i síntesi; aprenentatge autònom*.

B. Objectius d'habilitat

Al final de l'aprenentatge, l'estudiant ha de dominar:

- l'ús, la consulta i l'aplicació de les fonts jurídiques legals, jurisprudencials i doctrinals. Aquest objectiu es vincula amb les competències *capacitat d'anàlisi i síntesi, argumentació jurídica i resolució de problemes*.
- la identificació i la interrelació entre les institucions jurídiques objecte del seu estudi. Aquest objectiu es vincula amb les competències *capacitat d'anàlisi i síntesi, aprenentatge autònom i resolució de problemes*.
- resoldre supòsits pràctics on aplicar el conjunt normatiu objecte del seu estudi. Aquest objectiu es vincula amb les competències *capacitat d'anàlisi i síntesi; resolució de problemes i argumentació jurídica i resolució de problemes*.

C. Objectius de valors o actituds

En acabar l'aprenentatge, l'estudiant ha d'haver desenvolupat el valor de:

- comprendre la transcendència social i jurídica del conjunt de la matèria. Aquest objectiu es vincula amb les competències *capacitat d'anàlisi i síntesi, raonament crític i sensibilitat cap a la realitat social i econòmica*
- visió crítica sobre el conjunt de la matèria. Aquest objectiu es vincula amb les competències *capacitat d'anàlisi i síntesi, sensibilitat cap a la realitat social i econòmica*

3. Continguts

1. Els drets reals. La possessió

- Els drets reals. Característiques i distinció respecte dels drets de crèdit.
- Tipus de drets reals.
- L'autonomia privada en la configuració dels drets reals.
- La possessió: concepte; adquisició, exercici i pèrdua; efectes.

2. Adquisició, transmissió i extinció dels drets reals

- Els modes d'adquirir la propietat i els drets reals.
- La tradició i les seves modalitats.
- L'adquisició *a non domino*.
- La usucapió.
- L'accessió.
- L'ocupació.
- L'extinció dels drets reals.

3. La propietat

- Concepte i contingut. La teoria dels *property rights*.
- La propietat a la Constitució espanyola.
- Els límits i les limitacions de la propietat en interès públic.
- Els límits a la propietat en interès privat: les relacions de veïnatge i les immissions.
- La protecció del dret de propietat: acció reivindicatòria; acció declarativa; acció negatòria. Delimitació i fitació de finques

4. Les situacions de comunitat

- La comunitat ordinària indivisa.
- La propietat horitzontal.
- La comunitat especial per torns.
- La mitgeria.

5. La propietat intel·lectual

- Marc normatiu i objecte de la propietat intel·lectual: obres i prestacions.
- Subjectes: l'autor i altres titulars de drets de propietat intel·lectual.
- Els drets de propietat intel·lectual: el seu contingut i límits.
- La transmissió i els sistemes de gestió dels drets de propietat intel·lectual.

6. Els drets reals de gaudi i les càrregues reals

- El dret d'usdefruit.
- El dret d'ús i el dret d'habitació.
- Els drets d'aprofitament parcial.
- Les servituds.
- El dret de superfície.
- Els drets de vol i de subedificació.
- El dret de cens.

7. Els drets d'adquisició preferent

- La preferència adquisitiva: concepte, naturalesa i tipologia.
- El dret d'opció.
- Els drets de tanteig i retracte voluntaris.
- Els drets d'adquisició preferent legals.

8. Els drets reals de garantia (I)

- Les garanties reals: concepte, característiques i tipologia.
- El dret de retenció.
- El dret de penyora.

9. Els drets reals de garantia (II)

- El dret d'hipoteca.
- El dret d'anticresi.

10. La publicitat dels drets reals immobiliaris

- El Registre de la Propietat i els principis hipotecaris.
- Actes inscriptibles.
- El procediment registral i la funció qualificadora.
- Els assentaments registrals.
- Efectes de la publicitat: legitimació i fe pública registral.

4. Avaluació

1. Criteris d'avaluació generals

L'avaluació continuada de les activitats en subgrup té un valor del 35% de la qualificació final.

L'examen final es valorarà en un 65% de dita qualificació.

2. Concreció de les competències i de la seva avaluació

L'**avaluació continuada** consistirà en la realització de les activitats programades

- Abans de cada sessió de subgrup, els estudiants hauran de preparar, una breu activitat que serà plantejada i resolta a classe. Les respostes **no** s'han d'entregar però cada estudiant **haurà de respondre les qüestions plantejades oralment durant la realització de les sessions de subgrup.**
- Als efectes de l'avaluació continuada, els estudiants hauran de preparar a casa **un treball pràctic** que també serà resolt a classe. El treball s'ha d'entregar al dia indicat pel mitjà que el professor de pràctiques estimi convenient. Tanmateix els estudiants hauran de repassar els continguts treballats al llarg de les sessions pràctiques, ja que podran ser objecte d'avaluació mitjançant una **breu prova dels continguts pràctics** que es durà a terme cap a les darreres setmanes del curs.
- Aquest treball i prova d'avaluació **es valoraran en un del 35% de la nota final.**

En l'avaluació continuada es valoraran les següents competències:

- Aprenentatge autònom
- Capacitat d'anàlisi i síntesi
- Comunicació oral
- Comunicació escrita
- Resolució de problemes
- Sensibilitat cap a temes de la realitat social i econòmica.

Durant el període lectiu, els alumnes que ho desitgin podran concretar amb els professors del seu grup l'elaboració d'un **treball voluntari** sobre algun dels temes tractats al programa de l'assignatura.

Convocatòria ordinària final de curs

L'**examen final**, que tindrà un valor del 65% de la nota final, constarà de dues parts:

- **Test amb un mínim de 25 preguntes (50% de la nota).** Les preguntes correctes sumaran un punt, les respostes en blanc no tindran efectes i, les respostes incorrectes, restaran 0'25.
- **Dues preguntes de desenvolupament (50% de la nota).**

Les preguntes de l'examen podran referir-se a **qualsevol part dels continguts del programa**, tant dels que s'imparteixen en les classes de grup com dels continguts de les sessions pràctiques.

La superació de l'assignatura requereix que –a banda de l'avaluació continuada– **l'estudiant hagi aprovat l'examen final amb una nota de 5** (sobre 10), a criteri de l'equip de professors que, si s'escau, podrà ponderar la nota obtinguda en l'examen final amb l'activitat realitzada per l'estudiant en relació a l'assignatura durant el curs.

La **data de l'examen final** serà el dia * de març de 2013, llevat que el Deganat estableixi una altra data (consulteu abans el calendari d'exàmens oficial).

Convocatòria extraordinària de recuperació

Règim general.- Podran concórrer al procés de recuperació tots els estudiants que, **havent participat com a mínim al 50% de les activitats** d'avaluació continuada (assistència més lliurament de pràctiques) i **havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura**, hagin obtingut la qualificació final de **Suspès** en l'avaluació de l'assignatura. Si els alumnes han obtingut una qualificació inferior a 5 podran recuperar aquella part suspesa (tant l'examen com els continguts propis de l'avaluació continuada).

Règim especial.- Els alumnes que participin en **programes de mobilitat a l'estranger** (Erasmus i similars), que sigui incompatible amb l'assistència a les classes durant el curs, només caldrà que facin l'examen (test i dues preguntes de desenvolupament) i que responguin **una pregunta addicional**, que pot consistir en una anàlisi d'un cas pràctic o bé en una pregunta de desenvolupament relacionada amb els continguts propis de les sessions pràctiques.

Manteniment de la nota de la part aprovada.-

- Els alumnes que hagin suspès l'examen final i hagin aprovat l'avaluació continuada només caldrà que facin de nou l'examen de recuperació, que tindrà la mateixa

estructura que l'examen de la convocatòria ordinària (test i dues preguntes de desenvolupament).

- Els alumnes que hagin suspès l'avaluació continuada i hagin aprovat l'examen final de curs només caldrà que facin una prova de recuperació que podrà consistir en una anàlisi d'un cas pràctic o bé en una pregunta de desenvolupament relacionada amb els continguts propis de les sessions pràctiques.

El **càlcul de la nota final** de la convocatòria extraordinària es farà tenint en compte la nota obtinguda en la part aprovada (ja sigui la nota de l'avaluació continuada o bé la nota de l'examen de la convocatòria ordinària) juntament amb la qualificació que l'alumne obtingui en la prova de recuperació. Seran d'aplicació els mateixos percentatges abans esmentats.

La **data de l'examen de recuperació** es farà un dissabte, que serà el dia * de maig de 2013, llevat que el Deganat estableixi una altra data (consulteu abans el calendari oficial de recuperació d'exàmens).

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia Bàsica

a) Manuals de dret català

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, *Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales*. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

PUIG FERRIOL, Lluís / ROCA TRIAS, Encarna, *Institucions del Dret civil de Catalunya*. Volum IV. Drets reals. València: Tirant lo blanch, 2007.

a) Manuals de dret espanyol

BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, Rodrigo (coord.). *Manual de derecho civil: derechos reales*. Madrid: Bercal, S.A. 2005.

CARRASCO PERERA, Ángel (Dir.). *Derecho Civil: Introducción. Derecho de la persona. Derecho subjetivo. Derecho de propiedad*. Madrid: Tecnos. 2004 (2a. ed).

DÍEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN BALLESTEROS, Antonio. *Sistema de derecho civil*. Vol. 3. *Derecho de cosas. Derecho inmobiliario registral*. Madrid: Tecnos, 2001 (7a. ed.).

LACRUZ BERDEJO, José Luis i d'altres. *Elementos de derecho civil*. Tom III. *Derechos reales*. Vol 1. *Posesión y propiedad*. Vol. 2. *Derechos reales limitados. Situaciones de cotitularidad*. Madrid: Dykinson, 2004 (3a. ed.)

5.2. Bibliografia Complementaria

a') Manuals de dret registral

GÓMEZ GÁLLIGO, Javier / DEL POZO CARRASCOSA, Pedro. *Lecciones de derecho hipotecario*. Madrid: Marcial Pons, 2006 (2a. ed.)

LACRUZ BERDEJO, José Luis i d'altres. *Elementos de derecho civil*. Tom 3 bis. *Derecho inmobiliario registral*. Madrid: Dykinson, 2003.

b') Obres d'aprofundiment

CUMELLA GAMINDE, Antonio / TORMO SANTONJA, Mercedes (dir.). *Comentarios de derecho patrimonial catalán*. Barcelona: Bosch, 2005.

DELGADO DE MIGUEL, Juan Francisco (coord). *Instituciones de Derecho privado*. Tom II. *Reales*. Vol. I, II i III. Madrid: Civitas, 2001.

DÍEZ-PICAZO, Luis. *Fundamentos del derecho civil patrimonial*. Vol. III. *Las relaciones jurídico-reales. El registro de la propiedad. La posesión*. 5a. ed. Madrid: Civitas, 2008.

GARCÍA GARCÍA, José Manuel. *Derecho inmobiliario registral o hipotecario*. Vol. I, II, III, V. Madrid: Civitas, 1988-.

GINER GARGALLO, Antonio/CLAVELL, Vicenç (dir.), *Derechos reales: Comentarios al libro V del Código civil de Cataluña / Decanato Autonómico de los ***es de Cataluña*, 1º ed., Barcelona: Bosch, 2008.

GARRIDO MELERO, Martín (cord.), *La regulación de la propiedad horizontal y las situaciones de comunidad en Catalunya*, Barcelona: Bosch, 2008.

5.3. Recursos Didàctics

a'') Recursos Online

InDret (www.indret.com): revista electrònica trimestral dedicada a l'anàlisi del dret, editada per l'Àrea de Dret civil de la Universitat Pompeu Fabra, i dirigida a investigadors, professionals del dret i estudiants avançats.

Norm@ Civil (<http://civil.udg.es/normacivil/>): projecte realitzat per l'Àrea de Dret civil de la Universitat de Girona que permet accedir a les darreres novetats en matèria de dret civil, a la legislació civil catalana i estatal actualitzada, i a la jurisprudència del TSJC.

b'') Textos legales

EGEA FERNÁNDEZ, Joan / FERRER RIBA, Josep. *Codi civil de Catalunya i legislació complementària*. Barcelona: EUB, 2011 (14a. ed.)

Código Civil español (edició recent de qualsevol editorial jurídica).

Legislación hipotecaria (edició recent de qualsevol editorial jurídica).

6. Metodologia

1. Metodologia

La metodologia de l'assignatura combina el sistema presencial, a l'aula, amb el sistema dirigit i autònom, que es portarà a terme fora de l'aula.

a) Treball presencial

El treball presencial se centra en l'assistència i el seguiment de les sessions de grup i la participació activa segons la programació en les sessions de subgrup.

b) Hores de treball no presencial dirigit

El treball dirigit a les activitats en subgrup consisteix bàsicament en la lectura prèvia dels materials seleccionats per a cada sessió (lleis, sentències, manual) i en la realització dels treballs pràctics indicats segons la programació. El treball a l'aula de l'estudiant durant les sessions en subgrup consistirà en la resposta de preguntes orals, en l'exposició del seu propi treball, que haurà d'haver redactat prèviament i haurà de lliurar, i en el seguiment de les intervencions dels altres estudiants i del professor.

c) Hores de treball no presencial autònom

La lectura de textos de referència que incloguin una exposició completa i coherent de la matèria objecte d'estudi és fonamental pel coneixement de l'assignatura i la consolidació dels objectius conceptuals. Es recomana fer sempre una primera lectura del tema corresponent i construir-se a mesura que es fa la lectura un esquema o quadre de la matèria per tal de poder-se destacar els punts més rellevants i la seva estructura interna (qüestió especialment rellevant també en el treball dirigit previ a les sessions de grup). En una segona i posteriors lectures cal aprofundir en l'estudi i la comprensió de cadascun dels punts seleccionats tenint sempre en compte la lectura i estudi del text de la llei que s'estigui analitzant.

2. Tipologia

L'assignatura consta de 5 crèdits ECTS, que equivalen a 125 hores de volum total de treball de l'estudiant (25 hores per crèdit ECTS).

a) Volum total de treball de l'estudiant: **125** hores (25 hores per crèdit ECTS).

Distribució del volum de treball de cada estudiant:

a) Hores de treball presencial

- 1 hora de presentació de l'assignatura.
- 20 hores de participació en classe teòrica de grup.
- 10 hores de participació en activitats en subgrup.
- 1 hores de tutoria individual.
- 2 hores per a la prova final.

b) Hores de treball dirigit

- 18 hores d'activitats programades prèvies a les classes de grup.
- 22 hores d'activitats programades prèvies a les activitats en subgrup.

c) Hores de treball autònom

- 1 hores de lectura del Pla Docent.
- 50 hores de lectura de la legislació, el manual i estudi personal.

7. Programació d'activitats

CLASSES TEÒRIQUES EN GRUP

Setmana 1 (primer dia de classe de la setmana)

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Els drets reals en general: definició, tipologia i contingut dels drets reals

Durada: 4h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol II (la possessió)

Lectura d'iniciació de manual corresponent de dret civil i/o:

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol.III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítols 1, 2 y 3 (Tipos de derechos reales y contenido).

Capítols 6, 7, 8 y 9 (La posesión).

1.2) Dins de l'aula

Títol: Els drets reals en general. Definició, tipologia i contingut dels drets reals. La possessió

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

BERCOVITZ, Rodrigo. *Manual de Derecho Civil*. Derechos Reales.

Tema I Las relaciones jurídico reales. Pàgs. 23 i ss.

Tema III i IV (La posesión). Pàgs. 61 i ss.

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 1 (El derecho real)

Capítol 2 (La posesión)

PUIG, Lluís / ROCA, Encarna. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol II (La posesión I).

Durada: 6h

Setmana 1 (segon dia de classe de la setmana)
--

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Adquisició, transmissió i extinció del drets reals (I)

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol III (adquisició, transmissió i extinció dels drets reals).

1.2) Dins de l'aula

Títol: Adquisició, transmissió i extinció del drets reals. Tradició i modalitats. Usucapió. Accessió. Ocupació

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Durada: 4h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

BERCOVITZ, Rodrigo. *Manual de Derecho Civil*. Derechos Reales.

Tema II (Nacimiento, modificación y extinción de la relación jurídico real). Pàgs. 43 i ss.

CARRASCO, Ángel (Dir.). *Derecho Civil*. Madrid: Tecnos. 2004.

Tema 14 (Adquisición y pérdida de los derechos. Pàgs. 297 i ss.

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 3 (adquisició)

Capítol 4 (tradició)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol.III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 5 (La dinámica de los derechos reales).

Capítol 11 (La usucapión).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol IV (Adquisició dels drets reals).

Capítol V (La usucapió).

Setmana 2 (primer dia de classe de la setmana)

1.4) Fora de l'aula (anteriors a l'activitat a l'aula)

Títol: Adquisició, transmissió i extinció del drets reals (II)

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol III (adquisició, transmissió i extinció dels drets reals).

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol IV, capítol II (títols d'adquisició exclusius de la propietat).

1.5) Dins de l'aula

Títol: Adquisició, transmissió i extinció del drets reals. Tradició i modalitats. Usucapió. Accessió. Ocupació

Durada: 2h

1.6) Fora de l'aula (posteriors a l'activitat a l'aula)

Durada: 4h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

BERCOVITZ, Rodrigo. *Manual de Derecho Civil*. Derechos Reales. Tema II (Nacimiento, modificación y extinción de la relación jurídico real). Pàgs. 43 i ss.

CARRASCO, Ángel (Dir.). *Derecho Civil*. Madrid: Tecnos. 2004. Tema 14 (Adquisición y pérdida de los derechos. Pàgs. 297 i ss.

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, *Derecho Civil de Cataluña*. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)
Capítol 6 (usucapión)
Capítol 7 (extinción de los derechos reales)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol.III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.
Capítol 5 (La dinámica de los derechos reales).
Capítol 11 (La usucapión).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.
Capítol IV (Adquisició dels drets reals).
Capítol V (La usucapió).

Setmana 2 (segon dia de classe de la setmana)
--

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: La propietat

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Constitució Espanyola, article 33.

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol IV, capítol I (DG): articles 541-1 a 541-2 i capítol V (restriccions al dret de propietat): articles 545-1 a 545-4.

1.2) Dins de l'aula

Títol: La propietat. Contingut i protecció constitucional. Ordenació dels recursos naturals. Facultats del domini. Teoria dels *property rights*. Accions de protecció del domini.

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posteriors a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual.

Durada: 6h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

BERCOVITZ, Rodrigo. *Manual de Derecho Civil*. Derechos Reales.
Tema IV (Epígrafs 1 i 2: Propiedad y constitución). Pàgs. 133 i ss.
Tema IX (La defensa de la propiedad). Pàgs. 171 i ss.

CARRASCO, Ángel (Dir.). *Derecho Civil*. Madrid: Tecnos. 2004.
Tema 13/I (El derecho de propiedad).
Tema 17 (La defensa de los derechos).

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, *Derecho Civil de Cataluña*.
Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)
Capítol 8 (Propiedad)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho
de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.
Capítol 11 (La propiedad).
Capítol 14 (La protección jurídica de la propiedad).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets
Reals.
Capítol IX (El dret de propietat. La definició constitucional de la propietat).

SCHÄFER, Hans-Bernd / Claus OTT. *Manual de Análisis Económico del Derecho
Civil*. Madrid: Tecnos, 1991.
Capítol III.6 (Property Rights – Derechos de actuación). Pàgs. 82-84. (Un tractament
més ampli es pot trobar a: COOTER, Robert / Thomas ULEN. *Derecho y Economía*.
México: Fondo de Cultura Económica, 1998. Pàgs. 101-143).

Setmana 3

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Relacions de veïnatge i immissions

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol IV, capítol IV (protecció del dret de propietat).

1.2) Dins de l'aula

Títol: Relacions de veïnatge i immissions.

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual.

Durada: 6h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 8 (Propiedad)

Capítol 9 (Regímenes especiales de la propiedad inmobiliaria).

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 15 (La protección jurídica de la propiedad: IV. La acción negatoria).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol X (El dret de propietat: les accions que protegeixen el domini: L'acció negatòria).

Setmana 4

1.4) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Comunitat ordinària

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol V, capítol I (DG) i capítol II (comunitat ordinària).

1.5) Dins de l'aula

Títol: Comunitat ordinària.

Durada: 2h

1.6) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual.

Durada: 6h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)
Capítol 11 (Comunidad ordinaria)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.
Capítol 6 (Comunidad de bienes).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.
Capítol XI i XII (La comunitat ordinària indivisa ordinària).

Setmana 5

1.7) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Propietat horitzontal

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol V, capítol III (propietat horitzontal), capítol IV (comunitat per torns), i capítol V (mitgeria)

1.8) Dins de l'aula

Títol: Propietat horitzontal.

Durada: 2h

1.9) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual.

Durada: 6h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 12 (Propiedad horizontal)

Capítol 13 (Aprovechamiento por turnos)

Capítol 14 (Medianería)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 20 (Propiedad horizontal).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol XIII (La propietat horitzontal).

Capítol XIV (La propietat horitzontal simple).

Capítol XV (La propietat horitzontal complexa i per parcel·les).

Capítol XVI (Comunitats especials).

Setmana 6

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Drets reals de gaudi (I)

Durada: 1h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol VI, capítol I (usdefruit) i capítol II (ús i habitació)

1.2) Dins de l'aula

Títol: Drets reals de gaudi. Usdefruit, ús i habitació. Drets d'aprofitament parcial

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual.

Durada: 4h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)
Capítol 16 (Usufructo)
Capítol 17 (Uso y habitación)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.
Capítol 33, 34 i 35 (El derecho de usufructo; Los derechos reales de uso y habitación).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.
Capítol XVII, XVIII i XIX (El dret real d'usdefruit; El dret d'ús i el dret d'habitació).

Setmana 7

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Drets reals de gaudi (II)

Durada: 1h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol VI, capítol VI (servituds), capítol IV (superfície), capítol VII (vol) i capítol V (cens).

1.2) Dins de l'aula

Títol: Drets reals de gaudi. Superfície, dret de vol i servituds.

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual

Durada: 5h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 18 (Servidumbres)

Capítol 19 (Aprovechamiento parcial)

Capítol 20 (Censo)

Capítol 21 (Vuelo)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 36 (El derecho real de servidumbre).

Capítol 37 (Las servidumbres típicas en el Código Civil. Las servidumbres personales).

Capítol 40 (El derecho de superficie).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol XX (El dret de superfície i el dret de vol).

Capítol XXIII i XXIV (Les servituds).

Setmana 8

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Drets d'adquisició preferent

Durada: 1 h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol VI, capítol VIII (drets d'adquisició preferent)

1.2) Dins de l'aula

Títol: Drets d'adquisició preferent. Tanteig i retracte legal i convencional. Dret d'opció.

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual

Durada: 5h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, *Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales*. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)
Capítol 22 (Derechos reales de adquisición)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.
Capítol 50 (Los derechos de adquisición).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol XXV (Els drets d'adquisició).

1.4) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Drets reals de garantia (I)

Durada: 1 h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol VI, capítol IV (drets reals de garantia)

Retenció: secció segona, subsecció primera (articles 569-3 a 569-11).

Penyora: secció segona, subsecció segona (articles 569-12 a 569-22).

1.5) Dins de l'aula

Títol: Drets reals de garantia. Retenció i penyora. Hipoteca immobiliària.

Durada: 2h

1.6) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual

Durada: 5h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 23 (Derechos reales de garantía en general)

Capítol 24 (Retención)

Capítol 25 (Prenda)

Capítol 28 (Hipoteca mobiliaria y prenda sin desplazamiento de la posesión)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 41 (Los derechos reales de garantía).

Capítol 42 (La prenda).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol XXVII (Dret de retenció).

Capítol XXVIII (Dret de penyora).

Capítol XXIX (Dret d'hipoteca).

Setmana 10 (primer dia de classe de la setmana)
--

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Drets reals de garantia (II)

Durada: 2h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Codi Civil de Catalunya, Llibre cinquè, títol VI, capítol IV (drets reals de garantia)

Anticresi: secció tercera, subsecció tercera (articles 569-23 a 569-26).

Llei Hipotecaria, títol V, secció primera (De la hipoteca en general)

1.2) Dins de l'aula

Títol: Drets reals de garantia. Hipoteca immobiliària

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual

Durada: 5h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 26 (Anticresis)

Capítol 27 (Hipoteca)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítol 43, 44 i 45 (La hipoteca immobiliària).

PUIG, Lluís / Encarna ROCA. *Institucions del Dret Civil de Catalunya*. Vol. IV: Drets Reals.

Capítol XXIX (Els drets reals de garantia).

Setmana 10 (<i>segon</i> dia de classe de la setmana)

1.1) Fora de l'aula (anterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Publicitat dels drets reals immobiliaris

Durada: 1h

Activitats específiques:

Lectura de legislació:

Llei Hipotecaria, títol I i títol II (articles 1 a 41) i títol VI (articles 198-208)

1.2) Dins de l'aula

Títol: Publicitat dels drets reals immobiliaris. Registre de la Propietat. Principis hipotecaris. Actes i drets inscripibles. Protecció del titular inscrit. Fe pública registral

Durada: 2h

1.3) Fora de l'aula (posterior a l'activitat a l'aula)

Títol: Lectura del manual

Durada: 5h

Activitats específiques:

Lectura de manual i estudi personal (a escollir):

DEL POZO, Pedro / VAQUER, Antoni / BOSCH, Esteve, Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales. Barcelona. Marcial Pons. 2010 (3a ed.)

Capítol 29 (Registro de la propiedad)

Capítol 30 (Registro de bienes muebles)

DIEZ-PICAZO, Luis / GULLÓN, Antonio. *Sistema de Derecho Civil*. Vol. III: Derecho de cosas y Derecho Inmobiliario Registral.

Capítols 21-31.

ACTIVITATS EN SUBGRUP

Les lectures recomanades per a la realització de les activitats en subgrup s'especificaran a les pràctiques corresponents.

Setmanes 2 i 3

Títol: Cas pràctic sobre els modes d'adquisició dels drets reals

Setmanes 4 i 5

Títol: Cas pràctic sobre el règim jurídic de la propietat intel·lectual

Setmanes 6 i 7

Títol: Cas pràctic sobre els règims de copropietat (Comunitat ordinària / Propietat horitzontal)

Setmanes 8 i 9

Títol: Cas pràctic sobre els drets reals de garantia (Hipoteca immobiliària: execució)